Ceza Bölümü 2008/39 E., 2008/39 K.

- 5271 S. CEZA MUHAKEMESİ KANUNU [Madde 231]
- 5275 S. CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA ... [Madde 98]
- 1632 S. ASKERİ CEZA KANUNU [Madde 63]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 14]

"İçtihat Metni"

Kayseri 2.Hv.İkm. Bkm. Mrk. Komutanlığı emrinde görevli sanık Hv.P.Çvş. M.T.'ın, 21.11.2000-18.7.2001 tarihleri arasında bakaya suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan Askeri Ceza Kanunu'nun 63/1-A maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle açılan kamu davasında, 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce, sanığın 400.00 YTL. para cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiş, verilen karar 30.7.2004 tarihinde kesinleşmiştir.

Hükmün, infazı için Askeri Savcılığa gönderilmesinden sonra, 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca, hükümlü hakkında 5728 sayılı Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 562. maddesiyle 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin beşinci ve ondördüncü fıkralarında lehe düzenlemeler olduğundan 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 98. maddesi gereğince ilk hükmü veren askeri mahkemeden bu hususta bir karar verilmesi istenmiştir.

7. KOLORDU KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 7.3.2008 gün ve E:2004/138, K:2008/232 Müt. sayıyla, 5530 sayılı Kanun'la 353 sayılı Kanun'da yapılan değişiklik nedeniyle sanığı yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, Silvan Sulh Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

SİLVAN SULH CEZA MAHKEMESİ: 10.7.2008 gün ve E:2008/62, K:2008/157 sayıyla; Askeri Yargıtay kararlarında da belirlendiği üzere, yargılamanın askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası Silvan Cumhuriyet Başsavcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler; Rıdvan ALTUN, Sezai AKBULUT, Ramazan ÖZKEPİR, Hasan DENGİZ, Bilgin AK, İrfan YILMAZLAR'ın, katılımlarıyla yapılan 17.11.2008 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmediği, askeri ve adli yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu anlaşıldığından, esasın incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde askeri yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı İlknur ALTINTAŞ'ın askeri yargı, Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı İ. Bahadır ÜSTÜNEL'in davanın çözümünün askeri yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dosyanın incelenmesinden, sanık Muzaffer Takar'ın, 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nce yapılan yargılaması sonucunda, Askeri Ceza Kanunu'nun 63/1-A maddesi uyarınca sonuçta dört yüz yetmiş dört milyon beş yüz bin Türk Lirası ağır para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği, kararın 30.7.2004 tarihinde kesinleştiği, 22.6.2005 tarihinde aynı Mahkeme'ce, hükümlü hakkında tayin olunan hürriyeti bağlayıcı cezanın 647 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca paraya çevrilmesinde beher gün hesabında esas alınması gereken miktarın 5335 sayılı Kanun'un 22. maddesi hükümlü lehine dikkate alınarak, 4.00 YTL olarak ve dolayısıyla hükmolunan 474.500.000 TL. ağır para cezasının 400.000 YTL olarak tavzihine karar verildiği, 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nca, 11.2.2008 gün ve 2004/446 İlm. Sayılı yazı ile 5728 sayılı Yasa'nın 562. maddesiyle 5271 sayılı Yasa'nın 231. maddesinde lehe hükümler getirildiğinden 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 98. maddesi uyarınca hükümlü hakkında ek karar istendiği anlaşılmıştır.

Ceza Hukuku ilkelerine göre, suçtan sonra yürürlüğe giren fail lehine yasa, hükümde ve infaz aşamasında dikkate alınmalıdır. Bu duruma ilişkin hükümler 5252 sayılı Yasa'nın 9. ve 5275 sayılı Yasa'nın 98 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir.

5252 sayılı "Türk Ceza Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun"un, "Lehe olan hükümlerin uygulanmasında usul" başlığı altında düzenlenen 9. maddesinde:

"(1) 1 Haziran 2005 tarihinden önce kesinleşmiş hükümlerle ilgili olarak, Türk Ceza Kanununun lehe olan hükümlerinin derhal uygulanabileceği hallerde, duruşma yapılmaksızın da karar verilebilir.

(2) Birinci fıkra hükmü, 1 Haziran 2005 tarihinden önce verilip de Yargıtay tarafından lehe olan hükümlerin uygulanması hususunda değerlendirme yapılması gerektiği gerekçesiyle bozularak mahkemesine gönderilen hükümler hakkında da uygulanır.

(3) Lehe olan hüküm, önceki ve sonraki kanunların ilgili bütün hükümleri olaya uygulanarak, ortaya çıkan sonuçların birbirleriyle karşılaştırılması suretiyle belirlenir";

5275 sayılı "Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun"un, " Mahkûmiyet hükmünün yorumunda veya çektirilecek cezanın hesabında duraksama" başlığı altında düzenlenen 98. maddesinde:

"Mahkûmiyet hükmünün yorumunda veya çektirilecek cezanın hesabında duraksama olursa, cezanın kısmen veya tamamen yerine getirilip getirilemeyeceği ileri sürülür ya da sonradan yürürlüğe giren kanun, hükümlünün lehinde olursa, duraksamanın giderilmesi veya yerine getirilecek cezanın belirlenmesi için hükmü veren mahkemeden karar istenir." hükmü yer almıştır.

Açıklanan genel düzenlemeler dışında ayrıca, 5728 sayılı Yasa'nın Geçici 1. maddesinde de, "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Yargıtay ilgili ceza dairesinde bulunan dosyalar hakkında bu Kanunun lehe hükümlerinin derhal uygulanabileceği hallerde, usule aykırılık bulunmadığı takdirde, dosya esastan incelenmek, acele işlerden sayılmak ve Türk Ceza Kanununun 7 nci maddesi dikkate alınmak suretiyle karar verilir.

Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce kesinleşmiş ve infaz edilmekte olan mahkumiyet kararları hakkında, lehe kanun hükümleri, hükmü veren mahkemece 13.12.2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 98 ila 101 inci maddeleri dikkate alınmak ve dosya üzerinden incelenmek suretiyle belirlenir. Ancak, hükmün konusunun herhangi bir inceleme, araştırma, delil tartışması ve takdir hakkının kullanılmasını gerektirmesi halinde inceleme, duruşma açılmak suretiyle yapılabilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kesin hükümle sonuçlanmış olan davalarda lehe hükmün belirlenmesi ve uygulanması amacıyla, yapılan yargılama bakımından dava zamanaşımı hükümleri uygulanmaz.

İşbu Kanun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle kesinleşmemiş olmakla beraber hükme bağlanmış olan dosyalarda uzlaşma kapsamının genişlediğinden bahisle bozma kararı verilemez". denilmektedir.

Sanığın suç tarihinde sivil kişi olması nedeniyle, 353 sayılı Yasa'nın asker olmayan (sivil) kişilerin askeri mahkemelerde yargılanma koşullarını belirleyen maddeleri yönünden değerlendirme yapılması gerekmektedir.

353 sayılı Yasa'nın 11. maddesinde, "Askeri mahkemeler, asker olmayan kişilerin aşağıda yazılı suçlarına ilişkin davalarına bakarlar.

A) Askeri Ceza Kanununun 55, 56, 57, 58, 59, 63, 64, 81, 93, 94, 95, 100, 101 ve 102nci maddelerinde yazılı suçlar;

B) Birinci askeri yasak bölgeler içinde veya nöbet yerlerinde, karakollarda, kışla ve karargahlarda, askeri kurumlarda, yerleşme ve konaklama amacıyla kullanılan bina ve mahaller içinde askerlere fiilen taarruzda bulunan, söven veya hakaret eden veyahut askerlik görevine ilişkin işleri yapmaya veya yapmamaya zorlamak için şiddet ve tehdide başvuranların Türk Ceza Kanunu'nun bu fiillere ilişkin 188, 190, 191, 254, 255, 256, 257, 258, 260, 266, 267, 268, 269, 271, 271 ve 273 üncü maddelerinde gösterilen suçları;

C) Nöbetçi, devriye, karakol, inzibat, askeri trafik, kolluk veya kurtarma ve yardım görevi yapan askerlere (Umumi emniyet ve asayişi korumaya ilişkin önleyici ve adli zabıta görevlerini ifa ettikleri sırada jandarma, subay, astsubay, erbaş ve erleri hariç) karşı bu görevleri yaptıkları sırada işlenen yukarıdaki (B) fıkrasında yazılı suçlar;"

D) (İptâl: Anayasa Mah. nin 14.2.1978 Tarihli ve E. 1977/130, K. 1978/13 sayılı kararı ile.)

E) Diğer kanunlar ile askeri mahkemelerde yargılamaları öngörülen suçlar" denilerek asker olmayan kişilerin askeri mahkemede yargılanma koşulları belirlenmiş iken, madde, 5530 sayılı Yasa'nın 3. maddesi ile değiştirilerek, uluslararası anlaşmalar gereğince yabancı asker kişilerin askeri mahkemede yargılanmalarını gerektiren suçları hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılmasının Milli Savunma Bakanının iznine bağlı olacağı düzenlenmiştir.

Öte yandan, 353 sayılı Yasa'nın 13. maddesi 5530 sayılı Yasa'nın 4. maddesi ile değiştirilerek, Askeri Ceza Kanunu'nun 55, 56, 57, 58, 59, 61, 63, 64, 75, 79, 80, 81, 93, 94, 95, 114 ve 131. maddelerinde yazılı suçların, askeri mahkemelerin yargı yetkisine tabi olmayan sivil kişiler tarafından barış zamanında işlenmesi halinde, bu kişilerin yargılanmalarının adli yargı mahkemeleri tarafından, Askeri Ceza Kanunu hükümleri uygulanmak suretiyle yapılacağı, belirtilmiştir.

353 sayılı Yasada yapılan bu değişiklikle, sivil kişilerin barış zamanında, Askeri Ceza Kanunu'nun yukarıda belirtilen maddelerinde yazılı suçları işlemeleri halinde adli yargı yerinde yargılanacakları kuşkusuzdur.

Somut olayda, askeri yargı yerince verilen görevsizlik kararında, 5530 sayılı Yasa ile 353 sayılı Yasa'da yapılan değişiklik nedeniyle görevin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesine yer verilmiş ise de, 5275 sayılı Yasa'nın 98. maddesi gereğince, lehe kanun hükümlerinin saptanması ve uygulama koşullarının bulunup bulunmadığının belirlenmesine yönelik yargılama faaliyetinin, belirlenen amaçlarla sınırlı ve kendine özgü bir yargılama niteliğinde olduğu, hüküm aşamasında görevli olan mahkemenin, lehe kanun uygulaması nedeniyle hükmün uyarlanmasına ilişkin tali dava sırasında da görevini sürdürdüğü sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın askeri yargı yerinde görülmesi ve 7. Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ASKERİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle 7.Kolordu Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin 7.3.2008 gün ve E:2004/138, K:2008/232 Müt. sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 13.10.2008 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.